

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 17577-03-18

בפני כב' הנשיא שמואל טונבוים
נציג עובדים: מר ישראל עמישי
נציג מעסיקים: מר גבריאל דנה

התובעת: יסכה בן הרוש, (ת.ז. - 066114356)
ע"י ב"כ עו"ד טל שלמה אדרי

-

הנתבע: המוסד לביטוח לאומי,
ע"י ב"כ עו"ד ילנה צ'וקלר

פסק דין

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
1. זוהי תביעה לתשלום דמי לידה על פי סימן ג' לחוק הביטוח הלאומי, [נוסח משולב], תשנ"ה - 1995 (להלן – החוק).
 2. בדיון שהתקיים ביום 22.10.2018 הסכימו הצדדים כי לא קיימת מחלוקת עובדתית ועל כן ויתרו הם על קיום דיון להוכחות. על בסיס כך, ובשים לב לדבריו של ב"כ התובעת, כי הוא מוותר על חקירת עורכת תעודת עובד ציבור שהגיש הנתבע (נ/9) וכי הוא מסכים לנושאים העובדתיים המפורטים בתעודה כאמור, אפרט את עובדות המקרה על בסיס תעודת עובד ציבור והמסמכים הנוספים שהוגשו בתיק.
 3. החל מיום 1.10.2007 התובעת עובדת כשכירה ב"מרכז ישראל".
 4. החל מיום 1.3.2011 מעמדה של התובעת אצל הנתבע הינו – "עצמאית שאינה עונה להגדרת עובד עצמאי" (ראו מכתב הנתבע מיום 16.5.2012 (נ/3)), וזאת על פי דין וחשבון שהגישה התובעת לנתבע (נ/2), בו היא הצהירה כי הכנסותיה כעצמאית אינם עולים על 700 ₪. יצוין כי בהתאם לנתונים שנמסרו על ידה, ביקשה התובעת בטופס דין וחשבון שלא להגדירה כעובדת עצמאית. עוד יצוין, כי במכתב מיום 16.5.2012, בו עודכנה התובעת על מעמדה כאמור, נכתב לתובעת כך – "תשומת ליבך מופנית לכך שאינך מבוטחת לענפים נפגעי עבודה ודמי לידה כעובדת עצמאית. אם יחול שינוי בהכנסתך או במספר שעות עבודתך, יהיה עליך לדווח על כך ללא דיחוי ע"מ שתהיי מבוטחת לענפים אלו".

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 17577-03-18

5. ביום 14.9.2016 ילדה התובעת במזל טוב (זוהי לידתה השלישית). התובעת הגישה לנתבע
טופס תביעה לדמי לידה (נ/1), ובמכתב מיום 25.11.2016 (נ/8) אושרה זכאותה לדמי לידה,
על פי בסיס חישוב הכנסותיה כשכירה.
6. בהתאם לדין וחשבון שהגישה התובעת לנתבע ביום 23.1.2018 (נ/4), ביום 24.1.2018 שונה
מעמדה אצל הנתבע למעמד של עובדת עצמאית, וזאת באופן רטרואקטיבי, החל מיום
1.1.2016 (נ/5). חוב שנוצר לתובעת בגין תשלום דמי ביטוח בהתאם להכנסותיה כעצמאית,
בשל שינוי מעמדה כאמור, בסך 3,618 ₪, שולם על ידי התובעת ביום 31.5.2018.
7. במכתבה לנתבע מיום 29.1.2018 (נ/6) ביקשה התובעת לקבל דמי לידה על פי בסיס חישוב
הכנסותיה כעצמאית, עבורם שילמה דמי ביטוח באופן רטרואקטיבי.
8. במכתב הנתבע מיום 31.1.2018 (נ/7), דחה פקיד התביעות את בקשת התובעת בנימוק לפיו -
" מכיוון שדמי הביטוח שולמו לאחר יום הלידה, אינך זכאית לתשלום דמי לידה".
- מכאן התביעה שלפנינו.

טענות הצדדים

9. לטענת התובעת, דמי הביטוח עבור התקופה שקדמה ללידה שולמו על פי הכנסותיה
כעצמאית, והעובדה שאלה שולמו באופן רטרואקטיבי אינו צריך לשנות זכאותה לתשלום
דמי לידה על פי בסיס הכנסותיה כעצמאית באותה תקופה.
- בסיכומי טענותיה טענה התובעת כי את טופס התביעה לדמי לידה היא הגישה בהיותה
עצמאית ושכירה, תוך שהיא סברה כי היא קיבלה את מלוא המענק בהתאם להכנסותיה, ורק
לאחר שהנתבע פנה אליה בנוגע לגובה ההכנסות כעצמאית, היא הבינה כי הכנסותיה בשנת
2016 עברו את תקרת ההשתכרות כעצמאית. עוד טוענת התובעת, כי בעת הגשת התביעה
לדמי לידה היא סברה שהסדרת תשלום הפרשי דמי ביטוח לאומי הנעשית במסגרת הליך
בירור, לא עוצר את מרוץ הזמן מ"היום הקובע".
- בכתב התביעה שהגישה טענה התובעת כי יש לראות בנסיבות העניין כמקרה חריג המצדיק
הארכת מועד להגשת טופס התביעה לדמי לידה. בהתאם, בסיכומיה טענותיה נטען כי
בנסיבות העניין נעצרה תקופת ההתיישנות הקבועה בסעיף 296 לחוק.
10. הנתבע טוען כי עובר למועד הלידה, הוא היום הקובע, התובעת לא צברה תקופת תשלום דמי
ביטוח מעבודתה כעצמאית, הואיל ועד למועד הקובע מעמדה היה של עצמאית אשר אינה
עונה להגדרה. הנתבע ציין כי מעמד זה ניתן לתובעת על פי דין וחשבון שהיא עצמה הגישה,
וכי התובעת עודכנה על מעמד זה במכתב הנתבע מיום 16.5.2012. מעמד זה שונה למעמד של

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 18-03-17577

עצמאית רק לאחר המועד הקובע, בחודש ינואר 2018, על פי דין וחשבון נוסף שהגישה
התובעת ביום 23.1.2018. לפיכך, נטען, כי התובעת לא צברה תקופת אכשרה לתשלום דמי
לידה כעובדת עצמאית, ואין בתשלום דמי הביטוח ששולמו לאחר המועד הקובע כדי להקים
זכאות לגמלה. בהקשר זה נטען כי על פי הפסיקה, זכאותו לגמלה של עובד עצמאי שפיגר
בתשלום דמי הביטוח עלולה להיפגע או להישלל.

דין והכרעה –

11. סעיף 49 לחוק קובע את זכאותה של מבוטחת לתשלום דמי לידה בהתאם לתנאים הקבועים
בסימן ג' לחוק.

סעיף 50 לחוק קובע את תנאי הזכאות בזו הלשון -

”(א) מבוטחת ששולמו בעדה דמי ביטוח משכרה כעובדת או ששילמה דמי ביטוח
מהכנסתה כעובדת עצמאית (בסעיף זה – דמי ביטוח), תהיה זכאית לדמי לידה –

(1) בעד פרק זמן של 15 שבועות – אם שולמו דמי ביטוח בעד 10 חודשים
מתוך 14 החודשים שקדמו ליום הקובע או בעד 15 חודשים מתוך 22
החודשים שקדמו ליום הקובע;

(2) בעד פרק זמן של 8 שבועות – אם שולמו דמי ביטוח בעד 6 חודשים מתוך
14 החודשים שקדמו ליום הקובע.

(ב) לענין סעיף קטן (א) יראו תקופה מהמנויות להלן, שקדמה ליום הקובע, כתקופה
שבעדה שולמו דמי ביטוח:

(1) תקופה שבעדה שולמו לאשה דמי פגיעה, דמי לידה, דמי אבטלה, דמי
הסתגלות מיוחדים, דמי תאונה, גמלה לשמירת הריון, קצבת נכות לפי
פרק ה' בשל נכות שדרגתה 100%, תגמול לפי פרק י"ב או תגמול לפי
פרקים י"ג או י"ג בשל נכות שדרגתה 100%;

(2) תקופה שבעדה שולמו לאשה דמי מחלה או תמורת חופשה שנתית
באמצעות קופת גמל כמשמעותה בסעיף 180;

(3) שני החודשים הראשונים של חופשה ללא תשלום;

(4) תקופה שבה היתה האשה מבוטחת לפי סעיף 40(ב)(2), ובלבד שעבדה
כעובדת או כעובדת עצמאית לפחות 30 ימים רצופים בתכוף לפני היום
הקובע;

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 17577-03-18

(5) תקופה שבה היתה האשה עובדת עצמאית, ומועד תשלום דמי הביטוח
בעד אותה תקופה חל לאחר היום הקובע או בחודש שבו אירעה הלידה.

..."

"היום הקובע", מוגדר בסעיף 48 לחוק כך – "היום שבו הפסיקה המבוטחת לעבוד בהיותה
בהריון שנסתיים בלידה שלגביה מוגשת התביעה לדמי לידה..."

12. אין מחלוקת כי המועד הקובע בעניינו הוא 14.6.2016. אין גם חולק כי דמי הביטוח עבור
הכנסותיה כעצמאית שולמו עבור התקופה שמיום 1.1.2016, אלא שהם שולמו רק לאחר
המועד הקובע, באופן רטרואקטיבי. התובעת גם אינה חולקת על כך שבמועדים הרלוונטיים
היא ידעה כי היא אינה מבוטחת כעובדת עצמאית בענפי נפגעי עבודה ודמי לידה (ראו מכתב
הנתבע מיום 16.5.2012, נ/3), אלא שבתביעתה מנסה התובעת להבנות מהטענה לפיה במועד
הקובע היא לא ידעה כי הכנסותיה כעצמאית גדלו באופן המשנה מעמדה אצל הנתבע כעובדת
עצמאית. אולם טענה זו אינה יכולה לסייע לתובעת.

13. הפרשנות של סעיף 50(א) לחוק נדונה בפסיקה ונקבע כי – "את המלים "שילמה דמי ביטוח"
ו"שולמו דמי ביטוח", שבסעיף 50(א) לחוק הביטוח הלאומי, אין לפרש כמתניחים לעצם
התשלום, יהיה מועד ביצועו אשר יהיה, אלא יש אכן לפרשם כפעולה שבעבר, דהיינו –
שהתשלום נעשה בפועל לפני "היום הקובע" (יום הלידה בעניין שלפנינו)" (עב"ל 393/97
ורדינה שומלה נ' המוסד לביטוח לאומי, לד 425). עוד נפסק כי "לא בכדי נאמר בחוק
"שילמה" בלשון עבר, שכן תכלית אותה הוראה הינה למנוע שימוש לרעה בעצם הביטוח
מכוח החוק, כדי שאדם לא יקיים שנים חובותיו ובבוא הארוע המזכה לגימלה - ישלים את
כל החסר לזכאות לרבות קביעת מצב מזכה או מעמד מזכה" (דב"ע 292-0/נו אסתר רחמים
נ' המוסד לביטוח לאומי, מיום 19.08.1997).

בהתאם לכך, תשלום דמי הביטוח צריך להיעשות לפני היום הקובע ולא לאחריו (עב"ל
293/98 חנה גלעדי נ' המוסד לביטוח לאומי, פד"ע לו 17), ועובדת שעדכנה את מעמדה לאחר
המועד הקובע אינה זכאית לתשלום הפרשי דמי לידה על בסיס הכנסותיה כעצמאית (עב"ל
23629-06-16 רונית אזולאי נ' המוסד לביטוח לאומי, מיום 10.12.2017).

14. הנה כי כן, לשון החוק ופרשנותו ההלכתית, אינם מבחינים בין מבוטחת שידעה במועד הקובע
על נסיבות שינוי מעמדה לעצמאית לבין מבוטחת שהדבר לא היה בידעתה. מכאן, שגם אם
התובעת הייתה מוכיחה כי עובר ליום הקובע היא לא ידעה על השינוי בגובה הכנסותיה (מה
שלא הוכח בעניינו), הרי שממילא אין כל נפקות לשאלה האם במועד הקובע התובעת ידעה
או יכולה הייתה לדעת על השינוי בהכנסותיה. יצוין, כי במכתב הנתבע מיום 16.5.2012 (נ/3)
הובא לידיעת התובעת כי עליה לדווח "ללא דיחוי" על שינוי בהכנסותיה, ובכך הנתבע למעשה

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 17577-03-18

- 1 "הזהיר" את התובעת כי המעקב אחר השינויים בהכנסותיה הוא באחריותה בלבד, וכי דיווח
2 זה חייב להיעשות ללא דיחוי.
- 3 15. אשר לטענות התובעת בנוגע להפסקת מרוץ ההתיישנות – לא מצאנו כל רלוונטיות לטענות
4 אלה למקרה הנוכחי. תביעת התובעת לא נדחתה על בסיס טענת התיישנות בהגשת התביעה.
5 הדחייה נעשתה לגופו של עניין, כשהובהר כי התובעת לא השלימה את תקופת האכשרה
6 כעובדת עצמאית, משלא שילמה דמי ביטוח עבור תקופה זו לפני המועד הקובע. לשון אחר,
7 בקשת התובעת לקבלת הפרשי דמי לידה, אשר הוגשה בחודש ינואר 2018 (כשנה וחצי לאחר
8 הלידה), לא נדחתה בשל העיתוי בו הוגשה, אלא בשל העדר הזכאות בנסיבות העניין.
- 9 16. נוכח האמור, הואיל והתובעת לא צברה את תקופת האכשרה הנדרשת כעובדת עצמאית, בדיון
10 נדחתה בקשתה להשלמת דמי לידה כעובדת עצמאית, ולפיכך, דין התביעה להידחות.
- 11 17. סוף דבר – התביעה נדחית ללא צו להוצאות.

12
13 ניתן היום, כ"ז אדר א' תשע"ט, (04 מרץ 2019), בהעדר הצדדים.
14
15

מר גבריאל דנה
נציג ציבור (מעסיקים)

שמואל טננבוים
נשיא

מר ישראל עמישי
נציג ציבור (עובדים)

